

Krista Mikkonen vihr

Kirjallinen kysymys vaihto-oppilasjärjestöjen tukemisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Yleisesti hyväksytty ajatus on, että vaihto- tai harjoittelujakso ulkomailla kasvattaa nuorta ihmisenä. Se avartaa maailmankuvaa, lisää monikulttuurisia ja kielellisiä valmiuksia sekä opettaa pärjäämään uusissa tilanteissa ja vieraassa ympäristössä. Vaihto-oppilasaika merkitsee nuorelle oppimista, henkistä kasvamista ja itsenäistymistä. Hän oppii kieliä ja kansainvälisyyttä sekä voi kerätä arvokkaita eväitä jatko-opintoihin ja uravalintaan. Juuri lukioikässä 16–18-vuotiaana vietetty, tarpeeksi pitkäkestoinen vaihto-oppilasvuosi luo edellytykset syvään ja monipuoliseen kosketukseen ympäröivään yhteisöön. Vaihto-oppilasvuosi ulkomailla on yksi parhaimmista keinoista nuorten kansainvälisyyskasvatukseen sekä kansojen ja kulttuurien välisen yhteisymmärryksen lisäämiseen.

Suomen tulevaisuuteen vaikuttaa vahvasti se, millaiset taidot meillä on käydä dialogia toisista kulttuureista tulevien ihmisten kanssa. Siksi on tärkeää, että suomalainen yhteiskunta ja liike-elämä saavat palvelukseensa yhä enemmän kansainvälisesti ajattelevia, kielitaitoisia ja eri kulttuureihin avoimesti suhtautuvia nuoria — niin suomalaisia kuin ulkomaalaisiakin. Tutkimusten (mm. Hiden Competences/CIMO) mukaan monet työnantajat pitävät opiskelua ulkomailla myönteisenä asiana. Kansainvälisen kokemuksen katsotaan lisäävän työelämävalmiuksia. Eniten kansainvälistä kokemusta arvostavat sellaiset työnantajat, joilla on kansainvälistä toimintaa. Kansainvälistymisen kasvaessa tähän joukkoon kuuluu yhä useampi työnantaja. Nekin työnantajat, jotka eivät pidä kansainvälistymistä itseisarvona, arvostavat kuitenkin sosiaalisia taitoja, kuten kielitaitoa, vuorovaikutustaitoja ja epävarmuuden sietokykyä. Juuri näitä taitoja kansainvälinen vaihto kehittää.

Lukio-opiskelijoille kansainvälistymisen mahdollistaa vaihto-oppilasvuosi ulkomailla. Vaihto-oppilasmahdollisuuksia tarjoavia organisaatioita on Suomessa useita. Osa niistä on voittoa tavoittelevia yrityksiä, mutta pisimpään alalla toimineet järjestöt Youth for Understanding (YFU) ja AFS ovat voittoa tavoittelemattomia, aatteellisia kansainvälistymiskasvatukseen tähtääviä vapaaehtoisorganisaatioita. AFS:n tavoitteena on edistää rauhaa, suvaitsevaisuutta, oikeudenmukaisuutta ja vuorovaikutusta erilaisten ihmisten ja kulttuurien välillä tasa-arvoisemman maailman luomiseksi, ja YFU toimii vastaavilla periaatteilla.

Verottajan viimeaikaiset tulkinnat ovat johtaneet tilanteeseen, jossa vuosikymmenien ajan yleishyödyllisinä pidettyjä yhdistyksiä on alettu tulkita verovelvollisiksi. AFS:n ja YFU:n toiminta ja säännöt ovat pysyneet ennallaan järjestöjen perustamisesta, vuodesta 1948 ja 1958 lähtien. Ainoastaan verottajan tulkinta on muuttunut. Tämä nostaa entisestään jo nyt korkeita vaihto-opiskeluvuoden hintoja ja vaikeuttaa huomattavasti yleishyödyllisten järjestöjen toimintaa. Nämä

Kirjallinen kysymys KK 499/2017 vp

yleishyödylliset järjestöt ovat rahoittaneet tekemäänsä kansainvälisyyskasvatusta vaihtotoiminnalla, jakaneet stipendejä suomalaisille lähtijöille ja tuoneet vaihto-oppilaita myös Suomeen päin, mitä kaupalliset toimijat eivät tee. Verottajan uusi tulkinta voi osoittautua kuoliniskuksi näille yhdistyksille ja niiden tekemälle kansainvälisyyskasvatukselle. Tämä olisi iso menetys, sillä näillä yhdistyksillä on ollut ja on toivottavasti tulevaisuudessakin huomattava rooli Suomen kansainvälistymiskehityksessä.

Lukuvuoden hinnat ulkomailla sulkevat vaihto-oppilasvuoden mahdollisuuden jo nyt käytännössä pois monelta oppilaalta. Suurten opiskelijavaihtoon keskittyneiden organisaatioiden hinnat taasta riippumatta alkavat noin 5 000 eurosta, ja kalleimmillaan vaihto-oppilasvuodesta saattaa joutua maksamaan jopa yli 20 000 euroa. Näihin summiin ei kaikilla perheillä ole varaa. Olisi tärkeää, että kansainvälistyminen olisi taloudellisesti mahdollista mahdollisimman monelle nuorelle.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus aikoo tehdä parantaakseen voittoa tavoittelemattomien kansainvälistymiskasvatukseen tähtäävien organisaatioiden toimintaedellytyksiä, tukeakseen kaikkien nuorten mahdollisuuksia vaihto-oppilasvuoteen sekä taatakseen, että Suomessa riittää myös tulevaisuudessakin kansainvälisiä osaajia?

Helsingissä 10.11.2017

Krista Mikkonen vihr